

Partnerskap Mittstråkets verksamhetsplan 2024 och 2025

Mitt i Sverige, från Sundsvall i öster mot Trondheim i väster, går Mittstråket, den viktigaste transportsträckan i Mittnorden för både människor och godstrafik. Rygggraden i infrastrukturen utgörs av Mittbanan, Meråkerbanan och E14. Viktiga noder för persontrafiken är bland annat flygplatser och järnvägsstationer i Trondheim, Östersund och Sundsvall. För godstrafiken är hamnarna i Sundsvall och Trondheim, godsbangården i Ånge samt terminaler i Trondheim och Sundsvall av stor betydelse. I Östersund är en strategiskt viktigt omlastningscentral för gods under utredning. Ett samordnat arbete kring Mittstråket har pågått länge med flertalet projekt de senaste 20 åren, däribland ”Projekt Mittstråket” som genomfördes 2015-2019 och lade grunden för att Partnerskap Mittstråket kunde bildas 2021. Sedan juli 2023 pågår ”Projekt Mittstråket 2.0”, med fortsatta satsningar för stråkets utveckling.

I en tid där Meråkerbanans elektrifiering snart står klar och vi ser en ny våg av industrietableringar längs Mittstråket, samtidigt som militär upprustning pågår och effekterna av klimatförändringarnas blir allt mer påtagliga blir också Mittstråksarbetet viktigare än någonsin. Under 2024 tar partnerskapet sikte på att fördjupa arbetet inom fyra utpekade områden: Påverkansarbete, stärkt samverkan, infrastruktur samt trafikering och resande.

Organisation

Partnerskap Mittstråket bildades 2021 genom en överenskommelse mellan Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland och de sex kommunerna Bräcke, Krokoms, Sundsvall, Ånge, Åre och Östersund. Partnerskapet ska genom samverkan stärka Mittstråket som funktionellt och hållbart gränsöverskridande transportstråk som länkar samman människor och verksamheter. Partnerskapet verkar för att stärka alla fyra trafikslag med målsättning att skapa mer hållbara transporter, minskade restider, öka godskapacitet samt underlätta arbets- och utbildningspendling. Mittstråket ska bli Nordens första gröna fossilbränslefria transportkorridor.

Styrgrupp Politiskt utsedda representanter från medlemsorganisationerna. Roterande ordförandeskap mellan regionerna. Styrgruppen ska bidra med helhetsperspektiv, samsyn, mål samt prioriteringar. Säkerställa samverkan kring strategiska frågor, samt att påverkansinsatser genomförs i syfte att utveckla Mittstråket.

Politisk beredningsgrupp Ger stöd till arbetsgruppen och kansliet i frågor som kan ha politisk karaktär eller inriktning. Beredningsgruppen ska ha en representant från vardera region samt en representant från en kommun i respektive län.

PARTNERSKAP MITTSTRÅKET

Kansli	Kansliets uppgift är att skapa en arena för dialog, arrangera möten och seminarium, planera kommunikationsinsatser och administrera befintliga kommunikationsplattformar, koordinera/stödja projektansökningar, samt följa upp utvecklingsstrategin.
Arbetsgrupp	Består av tjänstepersoner från partnerskapets medlemmar. Arbetsgruppens uppgift är att bereda frågor till styrgruppen, ta fram förslag till projektansökningar och insatser i partnerskapets egen regi, bidra i påverkansarbetet, med mera. Representanter från Länstrafiken, DinTur och Trafikverket är adjungerande till arbetsgruppen och deltar när det är lämpligt och möjligt för att bidra med inspel och information. Vid behov bildas mindre arbetsgrupper för att ta sig an specifika aktiviteter.
Trafikeringsgrupp	Mindre arbetsgrupp för strategiska frågor kring kollektivtrafik och trafikering. Representanter från regionerna, Länstrafiken och DinTur deltar. Vid behov kan fler aktörer bjudas in.
Projektverksamhet	Partnerskapet kan utveckla och initiera projekt i linje med våra mål. Dessa har sina egna aktiviteter och organisation vilken kan skilja sig från Partnerskapets men givetvis sker nära samverkan. När verksamhetsplanen antogs hade vi ett aktivt projekt; <i>Projekt Mittstråket 2.0</i> vilket pågår till 2027. Region Jämtland Härjedalen är projektägare. Trafikverket och Krokoms kommun gör investeringar inom ramen för projektet och är därmed projektpartners.

Arbetsätt

Samarbetet omfattar områdena: Mobility management, trafikering, infrastruktur och samhällsplanering. Partnerskapet väljer vilka åtgärder inom dessa fyra områden som ska vara i fokus på både kort och lång sikt. Åtgärder paketeras så att det blir möjligt att söka separata projektfinansieringar för att stärka ett genomförande. Åtgärder i statlig väg och järnväg kräver medverkan från Trafikverket och statlig finansiering. Insatser kring kollektivtrafiken förutsätter dialog och samarbete med kollektivtrafikmyndigheter och regionaltågstrafiken. Löpande omvärldsbevakning sker kring lösningar, projektmodeller och finansieringskällor som kan nyttjas för att genomföra insatser i linje med utvecklingsplanen och andra behov som identifieras av arbetsgrupp och styrgrupp. Prioriteringar av insatser görs med hjälp av den så kallade fyrstegsprincipen som i första hand prövar insatser för att påverka transportefterfrågan och val av transportsätt, därefter trimningsåtgärder och mindre ombyggnationer, innan slutligen större investeringsåtgärder övervägs. Perspektiv kring hållbarhet, jämställdhet och "hela-resan perspektivet" integreras vid utvecklingen av nya projekt och insatser. När partnerskapets

verksamhet kan bidra till investeringar i infrastruktur bör dessa kombineras med beteendepåverkande insatser. Ett klimatsmart byggande ska eftersträvas vid investeringar för att minska klimatbelastningen.

Särskilt prioriterade fokusområden för Partnerskap Mittstråket år 2024 – 2025

Påverkansarbete – starkare röst tillsammans

Påverkansaktiviteter för att lyfta behov och potential i stråket är alltid viktiga, men särskilt viktiga när revideringen av Nationell transportplan pågår. Under 2024 och 2025 kommer därför påverkansarbete vara ett särskilt prioriterat fokusområde för partnerskapet. I detta ingår att lägga en plan för påverkansarbete och ena kring vad som är särskilt prioriterat att lyfta i olika steg av revideringen av nationell plan, under åtgärdsplaneringen och i andra sammanhang samt vilka målgrupper vi har för detta.

Partnerskapet ska göra värdet och nyttan med att utveckla Mittstråket känt genom att aktivt delta i relevanta forum och konferenser, skriva gemensamma yttranden, remissvar, förslag och liknande. Genom att nyttja vår gemensamma röst i större utsträckning kommer den också att stärkas. I detta arbete kan vi ta stöd från vår kommunikationsstrategi. Vi kommer nyttja andras kanaler, men också vår egen LinkedIn-sida. Vår hemsida bidrar till överblick över helheten, där yttranden, utredningar och projekt kan synliggöras

Stärkt samverkan

Utbytet av erfarenheter mellan partnerskapets medlemmar och nära samarbetspartners är viktigt och ska förstärkas. Genom att bygga starkare relationer och utbyta idéer och erfarenheter inom partnerskapet kan medlemmarna dra nytta av varandras kunskap och kompetens, vi kan också lättare hitta lösningar på gemensamma utmaningar. Genom att fokusera mer på utbyte ökar vi också förståelse för varandras perspektiv, behov och prioriteringar och kan identifiera uppslag till nya projekt som kan genomföras under Mittstråkets flagg. Utöver att lära oss av varandra kommer kansliet också ordna kunskapsinsatser där medlemmar och samarbetspartners får ta del av aktuella frågor, innovativa lösningar och liknande.

Under 2024-2025 är det också viktigt att utveckla och stärka utbytet med norska aktörer, inte minst för att bättre ta vara på de möjligheter som Meråkerbanans elektrifiering medför men också för att kroka arm kring andra utmaningar. Detta kan exempelvis ske genom att öka samarbetet med Fellesrådet eller Partnerskap Atlantbanan.

Infrastruktur

Vi ska verka för fortsatt utveckling av viktig infrastruktur i Mittstråket, framför allt Mittbanan och E14 samt viktiga noder för person- och godstransporter. Partnerskapet ska arbeta för att förverkliga infrastruktursatsningar som är i linje med partnerskapets mål och utvecklingsplan, men som saknar finansiering. Detta hänger nära samman med vårt påverkansarbete, men i

detta arbete kan det ingå att undersöka alternativa finansieringslösningar och om vi genom utredningar kan göra viktiga objekt mer mogna för genomförande.

Vi behöver ha kunskap om samt bevaka frågan kring militär mobilitet för att förstå eventuella möjligheter kopplat till det. Regionernas tjänstepersoner i arbetsgruppen har det primära ansvaret för att bevaka frågan samt delge arbetsgruppen om både möjligheter och utmaningar som rör detta ämne. Arbetsgruppen kan sedan diskutera och planera hur partnerskapet bör agera och lyfta eventuella förslag till styrgruppen.

Trafikering, resande och mobilitet

Partnerskapets arbete för att främja det kollektivtrafikens marknadsandel behöver utvecklas i samarbete med kollektivtrafikorganisationer. Utifrån dialog med dessa kan förslag på insatser lyftas till styrgruppen. Denna typ av insatser kan komma att bli aktuella; insatser eller projekt med integrerade mobilitetstjänster som kan överbrygga barriärer för kollektivt resande, framtagande av trafikslagsövergripande trafikstrategi, insatser för att främja ökat turutbud, framtagande av regionala resvaneundersökningar.

Kort om planerad projektverksamhet 2024-2025

Partnerskapets verksamhetsplan innehåller aktiviteter som sker utöver den projektverksamhet som partnerskapet har initierat. För att förstå prioriteringarna i Partnerskapet verksamhetsplan är det bra att ha kännedom om vad som är planerat inom projektverksamheten.

För närvarande pågår ett stort projekt under Mittstråket flagg, nämligen "Projekt Mittstråket 2.0". Under år 2024 och 2025 planerar projektet bl.a. för:

- Utredning kring hur bytespunkter längs Mittbanan kan utvecklas
- Förnyade godsanalyser och samverkansinsatser kring att få mer gods på järnväg
- Aktiviteter som stärker samverkan inom infrastrukturutveckling och näringslivets röst i dessa frågor
- Mobility management-aktivitet i samverkan med kollektivtrafikorganisationer
- Arbete med planerade investeringar på Mittbanan, vilka sker inom ramen för projektet
- Spridning av resultat